

Юлія Волощук,
*д-р екон. наук, доцент, директор навчально-наукового
інституту заочної і дистанційної освіти,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський*
Ольга Чайковська,
*канд. філол. наук, викладач кафедри іноземних мов,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський*

ЦИФРОВА ОСВІТА

Ситуація з пандемією грипу показала, що освіта в Європі, зокрема в Україні, зазнає змін найближчим часом [5]. Ізоляція, а разом з нею і перехід на дистанційне викладання та навчання виявилися великим випробуванням для викладачів і студентів. Це пояснюється, у першу чергу, нестачею теоретичних знань і практичного досвіду у сфері дистанційного навчання [1, 2, 11]. Активне вивчення та використання нових термінів науковцями та освітянами на кшталт «цифровізація», «цифрове середовище», «цифрова освіта», «цифрові технології» є не що інше, як свідчення змін у сутності освіти. Сучасне суспільство живе в час стрімкої цифровізації, яка охопила усі без виключення сфери життя.

Спочатку прикметник цифровий використовувався для визначення нового типу економічних стосунків, в якому ключовим фактором виробництва виступають дані у цифровому вигляді, обробка і використання результатів аналізу яких сприяє ефективності різноманітних видів виробництв, технологій, обладнання, зберігання, продажу та постачання товарів і послуг [3]. У свою чергу, жодна галузь не може існувати без кваліфікованих кадрів, які б забезпечували її розвиток та процвітання. Саме ця необхідність зумовила появу вищезгаданих термінів.

Відсутність загальноприйнятих визначень, структури та основних характеристик «цифрових» термінів зумовлюють попит на їх дослідження всесвітньою науковою спільнотою.

Термін «цифровий» (синонім – електронний) описує «електронну технологію, за допомогою якої генеруються, зберігаються й обробляються дані в термінах двох станів: позитивного і негативного. Позитивний стан виражається й представляється цифрою 1, а негативний цифрою 0. Таким чином, дані можуть передаватися й зберігатися у вигляді рядків нулів і одиниць [10, с.587].

Визначення терміну «цифрова освіта» ускладнюється тим фактом, що дослідження відбуваються відповідно до трактування цього терміну у контексті різних галузей знань. Для того, щоб сформулювати своє авторську дефініцію терміну «цифрова освіта», ми зробили вибірку базових ознак досліджуваного явища на основі наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених [7, 3, 9, 12, 6, 4].

Таблиця 1

Вибірка основних характеристик терміну «цифрова освіта»

Основні характеристики	6	3	8	11	5	4
Цифрові комп'ютерні технології взаємодії та інтегративності	+	+	+			+
Інтенсифікація освітнього процесу (швидкість та якість сприйняття, розуміння і засвоєння знань)	+			+	+	
Мобільність, гнучкість, доступність	+			+		+
Поєднання індивідуальної (побудова індивідуальної освітньої траєкторії) та групової роботи	+					+
Продукує розвиток цифрових компетентностей	+					
Рух від мети до результату		+				
Цифрові технології		+				
Цифрові інструменти		+				
Цифровий формат			+			
Хмарні технології/сервіси					+	

Управління навчальним процесом (Web 3.0)			+			
Оперативний оціночний, коректуючий зворотній зв'язок				+		

Як бачимо, більшість дослідників пов'язують «цифрову освіту» із цифровими технологіями, що дозволяють будувати навчальний процес на умовах взаємодії та інтегративності. Інтенсифікація освітнього процесу, на думку вчених, є однією з переваг «цифрової освіти». Завдяки цифровізації освітній процес стає більш персоналізованим, доступним і гнучким.

Означене дослідження допомогло створити визначення терміну «цифрова освіта». Отже, цифрова освіта – це інтенсивний, мобільний, гнучкий та доступний процес і результат засвоєння людиною систематичних знань, умінь і навичок у цифровому освітньому середовищі, засобами цифрових технологій.

Список використаних джерел

1. Chaikovska O. Вплив подкастів, створених за допомогою AUDACITY, на вдосконалення граматичних навичок. *Електронне наукове фахове видання “ВІДКРИТЕ ОСВІТНЄ Е-СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ”*. 2020. №8. С. 1-7. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.8.1>
2. Humeniuk I. Distance learning – pros and cons. *Проблеми гуманітаризації освіти у закладах вищої освіти України* : збірник наукових праць Всеукраїнської науково-теоретичної конференції, м.Кам'янець-Подільський, 17 травня 2020 р. Кам'янець-Подільський, 2020. С. 105-108.
3. Вайндорф-Сысоева М. Е., Субочева М. Л. "Цифровое образование" как системообразующая категория: подходы к определению. *Вестник МГОУ. Педагогика*. 2018. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tsifrovoe-obrazovanie-kak-sistemoobrazuyuschaya-kategoriya-podhody-k-opredeleniyu> (дата звернення: 06.04.2021).
4. Василик А. В., Кушнір А. І. Компетенції HR-фахівця в епоху цифрових технологій. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. №9. С. 119-127.

5. Іванишин В., Комарніцький С., Теренов Д. Розвиток освітнього процесу в умовах вимушеного дистанційного навчання. *Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої та професійної освіти* : збірник наукових праць IV міжнародної науково-методичної конференції, м. Кам'янець-Подільський, 2 жовтня 2020 р. Кам'янець-Подільський. 2020. 69-71.
6. Карплюк С. О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. *Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку* : матеріали методологічного семінару НАПН України. 4 квітня 2019 р. / за ред. В. Г. Кременя, О. І. Ляшенка; укл. А.В. Яцишин, О.М. Соколюк. К., 2019. С. 188-197.
7. Краус Н., Краус К. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. *Інтелект ХХІ століття*. 2018. № 1. С. 211-214.
8. Кучерак І. В. Цифровізація та її вплив на освітній процес у контексті формування ключових компетентностей. *Теорія і методика професійної освіти*. 2020. №22 (2). С. 91-94.
9. Стрекалова Н. Б. Риски внедрения цифровых технологий в образование. *Вестник Самарского университета. История, педагогика, филология*. 2019. №2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/riski-vnedreniya-tsifrovyyh-tehnologiy-v-obrazovanie> (дата звернення: 06.04.2021).
10. Тлумачний словник з інформатики / за ред. Г. Г. Півняк, Б. С. Бусигін, М.М. Дівізінюк та ін. Донецьк : Донец. нац. гірнич. ун-т., 2010. 600 с.
11. Чайковська О. В. Podcasts in teaching ESL. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*. 2018. № 16. С. 142-147.
12. Яницкий М. С. Психологические аспекты цифрового образования. *Профессиональное образование в России и за рубежом*. 2019. №2 (34). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/psihologicheskie-aspekty-tsifrovogo-obrazovaniya> (дата звернення: 06.04.2021).